

Žalm 106, 1; Žalm 139, 1. 7 - 12; Lukáš 7, 36 - 50; Efeský 2, 1 - 8;

Biblická vyprávění jsou pozváním přemýšlet o těch nejdůležitějších záležitostech našich životů. Pokud biblickému textu dobře porozumíme, můžeme díky němu poznat, jak žijeme a k čemu nás v našem životě povolává Bůh, tedy ta nevyslovitelná a tajuplná, nepřestavitelným způsobem laskavá a milující síla vesmíru, která nám dala život a která nás v tom životě také vede a volá a zachraňuje. Když si biblické vyprávění přečteme pozorně, najednou jakoby uvidíme vnitřním zrakem a uslyšíme vnitřním sluchem, že to, co se píše v bibli, se děje s námi dnes a tady.

Dnes je neděle. My na toto místo do Purkyňovy ulice 535 přišli, abychom spolu oslavili den Páně, neděli. Tím navazujeme na jednu z židovských *micvot*, na jeden z příkazů – dokonce je to čtvrté z přikázání desatera – světit den odpočinku. Nejen že světíme den odpočinku, ale zároveň si připomínáme vzkříšení Ježíšovo. Proto ten den neslavíme v den sedmý – v sobotu, ale až symbolický jakoby osmý den, nebo chcete-li první den po sobotě, v první den nového věku. Ale zachováváme přitom židovský sedmidenní cyklus.

To připomínám proto, abychom si byli více vědomi, o co tu dnes jde. Chodit do kostela každou neděli nikde v bibli přikázáno není. Ten sedmý den máme oddělovat a máme v něm odpočívat a hlavně si v něm máme užívat své svobody prostě jen tak být. Do kostela tedy chodit podle bible nemusíme. Jen můžeme najít v bibli na příklad pobídku, aby křesťané nezanedbávali společná shromáždění (List židům 10, 25). Která ta shromáždění to jsou, se nikde doslova neříká. A na dalších dvou místech se dočítáme, že se křesťané v Efezské Troadě a v Korintu scházeli první den po sobotě. V Troadě k lámání chleba a ke kázání a v Korintu ke shromažďování prostředků pro chudé.

//Pro zájemce o doslovné citace:

6My jsme po velikonocích vypluli z Filip a přijeli jsme k nim do Troady až za pět dní. Tam jsme zůstali týden. **7**První den v týdnu jsme se sešli k lámání chleba a Pavel promluvil ke shromáždění. Protože chtěl na druhý den odcestovat, protáhl řeč až do půlnoci. (Sk 20, 6n)

1Pokud jde o sbírku pro církev v Jeruzalémě, dělejte to podle pokynů, které jsem dal církvím v Galacii. **2**V první den týdne necht' každý z vás dá stranou, co může postrádat, aby sbírka nezačala teprve tehdy, až k vám přijdu. (1 Korinským 16, 1n)//

Neděle je dnem dvojí svobody: za prvé od práce – je připomínkou, že nejsme otroky lidí ani nás samotných, to je ten starozákonní, židovský důraz. A také, to za druhé, je to připomenutí, že jsme osvobození od hříchu – v Ježíši Kristu, který i když lidmi popraven, žije a opanovává si nás a osvobozuje a ze všeho, co nás tíží drtí a odvádí od Boha nás osvobozuje. To je novozákonní důraz.

Jak z toho všeho vidíme, náš život je strukturovaný podle tradice víry těch, kteří nás předcházeli. A i to, že jsme dnes četli z bible žalmy a vyprávění z evangelia, to je také původně židovský, hlavně farizejský zvyk, scházet se a číst si v den odpočinku Tóru a prorocké knihy a spisy a společně o nich přemýšlet a vykládat je.

No, a protože první následovníci Ježíše Krista si psali o svém nadšení z Ježíše svá vlastní vyprávění a své dopisy, tak vybrané z nich potom nakonec byly přidány k těm židovským spisům a vznikl k tak zvanému Starému i Nový zákon. A my si dnes – vlastně po vzoru farizeů - čteme při nedělích z obou těch zákonů, z obou těch sbírek.

Tak si – vlastně tedy po farizejsku – vyložíme, k čemu nás nabádá a co nám říká ten úryvek z Lukášova evangelia a ukažme si, že je to slovo do naší situace.

To co se tam v tom vyprávění děje, se právě teď děje s námi. No jen poslyšte: Ježíš stoluje u jednoho farizeje. A když se to dozví jakási žena hříšnice, že je Ježíš ve městě, běží tam a přinese vzácný olej a – četli jsem to, nebudu to opakovat – velmi, velmi jej uctí a hlavně sedí u jeho nohou a u toho pláče. Sedět u někých nohou je ve starověké tradici a zejména v tradici židovské vyjádření pro to, že se někdo u někoho učí. I o Pavlovi z Tersu se dozvídáme, že seděl u nohou Gamalielových. Marie, sestra Marty, také „usedla *u jeho nohou* a naslouchala jeho slovu“. (Lukáš 10,39) Ale tato žena hříšnice to dělá tak nějak hystericky – po žensku. Dotýká se ho! To se učitelům nedělalo. Ženy a navíc hříšné se neměly spravedlivých co dotýkat. A ještě k tomu se tato žena tak divně pokoutně k Ježíšovi přikrádá zezadu. No malinko úchylné!

My tu dnes také máme stůl a také jídlo, které jsme připravili. Jsme těmi lepšími, kteří – stejně jako farizeové – se scházíme k pravidelným čtením z našeho starého i nového zákona, držíme se tak dobrých Božích přikázání a věříme, že Ježíš – vzkříšený Ježíš tu je dnes s námi. Budeme jej dokonce jíst – přijímat jeho tělo a krev.

Když tohle někdo slyší poprvé, tak si většinou trochu zaklepe na čelo – třeba jen v duchu – a řekne si, co to je za nesmysl. My ale tomu už za ta léta chození do kostela rozumíme. Prostě tajuplným způsobem se z toho chleba z Lídlu a vína z vinotéky nebo odkud, stane skrze naši víru a díky Božímu požehnání proměňující a transformující přítomnost Ježíše Krista. On sám sebe také pro nás vydal, stejně jako se pro nás vydá ten chleba a to víno a občerství nás a vlaje nám radost do žil. Ježíš nás podobně a ještě daleko víc, než to umí jen normální pokrm a normální alkohol vytrhne z moci odcizení, kterému se v bibli říká hřích. Ježíš nás skrze své proměnění transformuje a vrací z hříchu Bohu.

Hřích je právě to, když člověk míří ve svém životě jakoby mimo terč, mimo Boha, mimo smysluplné zacílení. Prostě „když jsem mimo“. Hřích je jednak to, když jsem sám mimo – přejídám se, jsem na něčem závislý (na dosahování výkonů například, nebo na oceňování od druhých lidí), když jsem na druhé zlý a ponižuji je, když podvádím sebe i druhé... Hřích tedy znamená nějakou moji nesvobodu a sevření, bludný kruh, odcizení, pocit křečka běhajícího ve svém kolečku. A to přitom můžeme vypadat i velmi úspěšně a můžeme se na všechny culit a usmívat a vykládat jim, jak nám je dobře a ukazovat náš dům a naše auto a naše chytré a nadané děti, a přitom můžeme být pořád dost mimo. Známe to, jsme totiž mimo nejen jako jednotlivci ale i jako společnost, jako civilizace. Jsme mimo tím, na jaké hodnoty se zaměřujeme a na co vydáváme peníze a čas. To že se nám prý vyplácí víc peněz utrácet za zbraně než za školství a zdravotnictví, že se nám vyplácí nemít děti, že se nám vyplácí myslet tolik na ty slevy, že nám za to stojí ničit přírodu... to jsou těžké hříchy, které vůbec nevnímáme a jedeme v nich všichni a ještě si u toho navzájem hrdě poklepáváme na ramena. A z těchto hříchů, z těch kolektivních, z toho zapletení nás všech potom máme také spousty problémů a chorob, říkáme jim dokonce tak - civilizační. Z toho všeho nás Ježíš přišel osvobodit. Jak? Tím, že sám na sobě ukázal jiný způsob lidství a zároveň nám přišel zvěstovat a potom i na svém těle předvést, že naše viny jsou z nás sňaty. Nemusíme je pořád odčiňovat a tak s nimi být stále v zúzkostňujícím a stlačujícím kontaktu, nemusíme je pořád dokola omílat. Už nejsou – puff! Stačí to jen přijmout a jít jinak a dál – jinak, nově. Proměna! Zázrak! Už nehřešit. Hříchu umřít a narodit se znovu!

No, a my tu jsme dnes těmi, kdo tohle vědí, přemýšlí o tom a pravidelně se okolo této zprávy o tom, že nás Ježíš zachraňuje z moci hříchu, shromažďujeme. My se s ním, s Ježíšem, také setkáváme u společného jídla,

jako ten farizej v evangelijním vyprávění. A i když říkáme, že se účastníme večeře Páně, nebo eucharistie či přijímání, připravujeme to celé my. V *našem* domě (který máme díky tomu, že nacisté vyvraždili židovskou rodinu, která tu dřív bydlela a potom nám ten dům komunistická správa přidělila), v *naši* místnosti, kterou před více než půl stoletím vybavili *naši* předci prostíráme na *náš* stůl.

A teď! To dnešní vyprávění nám mluví každému do duše, tak to každý u sebe zkoumejme: jestli si také někdy ve skrytu té naší duše neříkáme o těch druhých, kteří sem přišli, a o kterých jen víme, že jsou trochu a nebo dost mimo, jestli si o nich také neříkáme občas: Co ta tady dělá? Co ten tu chce? Může se ten dotyčný ta dotyčná vůbec našeho Ježíše dotknout? My jsme tu mezi svými, my si do našeho domu zveme Ježíše, abychom se od něj mohli učit (a už jsme v tom dost dobří). No a považte, teď by se tu měl objevit někdo, kdo se bude chovat absolutně proti zvyklostem a dobrým mravům. My budeme stát v kruhu a on třeba bude přicházet nějak zpoza kruhu, například zůstane sedět v lavici, nebo by se dotkl Ježíše a choval by se nějak hystericky třeba. Třeba by šel k večeři páně a neprošel by před tím konfirmací, nebo by – hrůza – ani pokřtěný nebyl! Třeba by mu tekli slzy, třeba lítostí nad sebou, nad svou situací, a nebo radostí a nadšením, že Ježíš je ten, u kterého konečně dotčený člověk nachází klid a zastání. Zastání proti všem těm zdánlivě čistým. Víme, přeci, že farizej znamená čistý. Farizejové to jsou ti, co nemají problém. Taková ti, kterých se všichni bojíme: „Všechno zvládnou, všechno vyřeší – ví jak! Jsou totiž spasení!“ A ten dotyčný či dotyčná by plakal, plakala, že našli zastání a chtěli by dát něco moc vzácného a chtěli by se toho svatého, toho úžasného pokoje a milosti a odpuštění, té přehršle lásky nějak dotýkat – jedno jak, možná to bude proti slušným mravům... No nepohoršilo by nás to? Homosexuál, rozvedený, vzteklý, depresivní, nafoukaný (takový ten, který to o sobě ví a zoufá si nad svou arogancí, protože ví, že je to ubohá obrana, aby se náhodou někdo nedotkl jeho křehoučkého a slabounkého a k smrti vyděšeného já). Nebo ti nejistí, líní... No nepohoršili bychom se nad nimi?

A na druhou stranu: nejsme to náhodou také my, kdo tu jsme v roli těch žen, hříšnic? Kdo na sobě cítí pohrdavé pohledy těch spravedlivých? Není nám tu dnes také s těmi druhými nepříjemně, protože oni tu jsou jako doma, oni jakoby zvali Ježíše do svého domu, oni s ním mluví na úrovni, mají ty židovské, pardon, evangelické předky? Oni jsou taková studovaná a mluví ex katedra a z kazatelny a od stolu páně a říkají tomu, že mají ordinaci. Otevřeli si tu ve svém domě ordinaci a do té ordinace teď zvou Krista. Nejsme tu náhodou my dnes těmi, kdo si připadají, že se k Bohu a jeho Vyvolenému

přibližujeme vždycky tak nějak neohrabaně a bez toho, aniž bychom přesně znali etiku správného stolování se Vzácným hostem? Tu možná znají ti lepší, než jsme my. Nejsme to dnes náhodou také my, kdo bychom se nejraději schoulili u Ježíšových nohou, kdo bychom nejraději v pozici malého dítěte plakali do polštáře a do vlasů a do fousů nad tím, kam jsme to ten náš život přivedli a nejsme to my, kdo se druhých bojíme a těžce prožíváme, jak je obtížné se druhým svěřit a mluvit o naší slabosti, když jsou to takoví borci a mohli by nás odsoudit? Nejsme to náhodou my, kdo by dali to nejvzácnější, jen, abychom byli už konečně z toho všeho zachráněni? Možná si také někdy připadáme jako holky pro všechno, jako ti, kteří druhým dělají děvku. Prostě jsme přišli o naši úctu, o smysl toho všeho... A přitom víme, v hloubi duše víme, že je tu někdo, kdo nás miluje! A je tu, přišel k nám do města. Dnes! A je taky tady v Purkyňovce vedle Port Arturu na snídňo-večeři. Dotknout se tak když ne ruky, tak alespoň jeho nohy! Jen drobky, které spadnou těm spravedlivým ze stolu tak moc sbírat a být s ním a v něm a mít jeho lásku v sobě...

Někdy jsme občas jako ti farizeové a někdy jako ty bláznivé ženské. Někdy pohrdavě shlížíme na ty druhé, někdy bychom dali cokoliv za to, aby nás někdo přijal i s tím, jak se cítíme i s tím vším, čím jsme si prošli, a měl nás chvíli rád!

Každopádně Ježíš říká a to je to, o čem dnes můžeme ve svých srdcích přemítat, že tomu člověku bude více odpuštěno, který více miloval. A více miluje ten, komu bylo více odpuštěno. Víc milujeme vždycky z vděčnosti, ne z pocitu oprávnění a nároku. Ježíš nevypisuje soutěž o to, kdo bude víc milovat, to co sděluje, je pozvání k tomu, abychom se nebáli vyznat hloubku toho, jak hodně jsme mimo, abychom si nebáli přiznat dětskou touhu po přijetí a po blízkosti a po odpuštění a po smíření. Díky této zranitelné touze nám bude odpuštěno, my pak budeme moci víc milovat a jako milujícím nám bude zase odpuštěno! To je paráda!

Místo křeččího kola honby za sebou samými – kolo štěstí, kolo blaha!

Přivítání:

Úvodní verš – Žalm 106, 1.: ¹Haleluja. Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné.

1. píseň: **EZ 77** „*Na Siónu se čest ti dává, ó Bože, Pane náš*“

Modlitba:

První čtení – Žalm 139, 1. 7 - 12: ¹Hospodine, zkoumáš mě a znáš mě. ⁷Kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tváří? ⁸Zamířím-li k nebi, jsi tam, a když si ustelu v podsvětí, také tam budeš. ⁹I kdybych vzlétl na křídlech jitřní záře, chtěl přebývat při nejzazším moři, ¹⁰tvaje ruka mě tam doprovodí, tvá pravice se mě chopí. ¹¹Kdybych řekl: Snad mě přikryje tma, i noc kolem mne se stane světlem. ¹²Žádná tma pro tebe není temná: noc jako den svítí, temnota je jako světlo.

2. píseň: **EZ 260** „*Samému Bohu chvála, čest*“

Druhé čtení – Lukáš 7, 36 - 50: ³⁶Jeden z farizeů pozval Ježíše k jídlu. Vešel tedy do domu toho farizea a posadil se ke stolu. ³⁷V tom městě byla žena hříšnice. Jakmile se dověděla, že Ježíš je u stolu v domě farizeově, přišla s alabastrovou nádobkou vzácného oleje, ³⁸s pláčem přistoupila zezadu k jeho nohám, začala mu je smáčet slzami a otírat svými vlasy, líbala je a mazala vzácným olejem. ³⁹Když to spatřil farizeus, který ho pozval, řekl si v duchu: „Kdyby to byl prorok, musel by poznat, co to je za ženu, která se ho dotýká, že je to hříšnice.“ ⁴⁰Ježíš mu na to řekl: „Šimone, chci ti něco povědět.“ On řekl: „Pověz, Mistře!“ – ⁴¹„Jeden věřitel měl dva dlužníky. První byl dlužen pět set denárů, druhý padesát. ⁴²Když neměli čím splatit dluh, odpustil oběma. Který z nich ho bude mít raději?“ ⁴³Šimon mu odpověděl: „Mám za to, že ten, kterému odpustil víc.“ Řekl mu: „Správně jsi usoudil!“ ⁴⁴Pak se obrátil k ženě a řekl Šimonovi: „Pohleď na tu ženu! Vešel jsem do tvého domu, ale vodu na nohy jsi mi nepodal, ona však skropila mé nohy slzami a otřela je svými vlasy. ⁴⁵Nepolíbil jsi mne, ale ona od té chvíle, co jsem vešel, nepřestala líbat mé nohy. ⁴⁶Nepomazal jsi mou hlavu olejem, ona však vzácným olejem pomazala

mé nohy. ⁴⁷Proto ti pravím: Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku. Komu se málo odpouští, málo miluje.“ ⁴⁸Řekl jí: „Jsou ti odpuštěny hříchy.“ ⁴⁹Ti, kteří s ním byli u stolu, začali si říkat: „Kdo to jen je, že dokonce odpouští hříchy?“ ⁵⁰A řekl ženě: „Tvá víra tě zachránila, jdi v pokoji!“

Promluva:

3. píseň: EZ 698 „*Dobře staví, kdo zná a ví*“

Ohlášky:

Přímluvné modlitby:

4. píseň: EZ 264 „*Smiluj se Bože, smiluj nad námi*“ (učíme se)

VEČEŘE PÁNĚ:

Poslání – Čtení – Efeský 2, 1 - 8: ¹I vy jste byli mrtvi pro své viny a hříchy, ²v nichž jste dříve žili podle běhu tohoto světa, poslušni vládce nadzemských mocí, ducha, působícího dosud v těch, kteří vzdorují Bohu. ³I my všichni jsme k nim kdysi patřili; žili jsme sklonům svého těla, dali jsme se vést svými sobeckými zájmy, a tím jsme nutně propadli Božímu soudu tak jako ostatní. ⁴Ale Bůh, bohatý v milosrdenství, z velké lásky, již si nás zamiloval, ⁵probudil nás k životu spolu s Kristem, když jsme byli mrtvi pro své hříchy. Milostí jste spaseni! ⁶Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, ⁷aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. ⁸Milostí tedy jste spaseni skrze víru.

Požehnání – Požehnání (srov. Nu 6, 24 - 26):

Hospodin nám žehná a chrání nás!

Hospodin rozjasňuje nad námi svoji tvář a je nám milostiv!

Hospodin k nám obrací svoji tvář a obdařuje nás svým pokojem!

5. píseň: EZ 264 „*Soudce všeho světa, Bože...*“